

Mirosława Parlak, Eżbieta Zyzik

Scenariusze zajęć ekologicznych

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 1-2,
97-99

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

dr Mirosława Parlak
dr Elżbieta Zyzik
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Kielcach
Instytut Edukacji Szkolnej

SCENARIUSZE ZAJĘĆ EKOLOGICZNYCH

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

Temat: Poznajemy rośliny kwiatowe.

Cel ogólny: kształtowanie postaw proekologicznych dzieci w wieku przedszkolnym.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- potrafi rozpoznać i nazwać niektóre gatunki roślin kwitnących wczesną wiosną,
- potrafi opisać wygląd niektórych roślin, porównując podobieństwa i różnice między nimi,
- rozumie pojęcie „roślina objęta ochroną”,
- potrafi zachować się w środowisku życia roślin objętych ochroną.

Metody pracy:

- obserwacja naturalnym środowisku – bezpośrednio i pośrednio,
- pogadanka.

Formy: wycieczka

Przebieg zajęć:

1. Przygotowanie do wycieczki: uświadomienie dzieciom celu wycieczki; przygotowanie organizacyjne (zgrupowanie sprzętu: aparat fotograficzny, przewodniki do rozpoznawania roślin), przypomnienie dzieciom zasad bezpieczeństwa podczas wycieczki oraz uświadomienie zachowania się w otoczeniu przyrodniczym.
2. Wycieczka w miejsce, gdzie rosną rośliny kwitnące wczesną wiosną:
 - przypomnienie zasad zachowania się,
 - obserwacja stanowisk roślin wcześniej oznaczonych przez nauczyciela,
 - rozpoznawanie gatunków roślin z wykorzystaniem atlasu roślin lub innych ilustracji przygotowanych przez nauczyciela,
 - zabawa ruchowa „Kwiaty rozwijają się, kwiaty więdną”,
 - pogadanka nauczyciela z dziećmi na temat ochrony wczesnowiosennych roślin kwitnących,
 - wprowadzenie pojęcia „rośliny chronione”,
 - wyjaśnienie przez nauczyciela powodu objęcia ochroną tych roślin (jest ich mało, są zagrożone wyginięciem),
 - dokumentowanie efektów zajęć w formie fotografii wykonanych przez dzieci,

- nawiązanie do doświadczeń dzieci w postaci pytania „Czy dzieci widziały wcześniej takie rośliny?”
- nauczyciel wyjaśnia, że objęte ochroną są rośliny dziko żyjące.

3. Powrót do przedszkola:

- swobodne rozmowy z dziećmi na temat wrażeń z wycieczki,
- utrwalenie obrazu roślin chronionych poprzez wykonanie pracy plastycznej dowolnymi technikami plastycznymi na temat „Rośliny chronione” (z pomocą wykropkowanych zdjęć roślin chronionych).

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA UCZNIÓW KLASY I LUB II

Temat: Poznajemy przyrodę w bliskim otoczeniu szkoły.

Cele ogólne:

- Nabywanie przekonania, że przyroda w bliskim otoczeniu szkoły jest piękna i fascynująca,
- Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- nabiera przekonania, że przyroda w najbliższym otoczeniu jest interesująca i warta poznania,
- potrafi rozpoznać niektóre gatunki roślin i zwierząt, żyjących w otoczeniu szkoły,
- wie jak należy zachować się w środowisku przyrodniczym, przejawia pozytywne postawy wobec przyrody.

Metody pracy: oglądowa (obserwacja), pogadanka.

Formy pracy: wycieczka, praca w grupach.

Przebieg zajęć:

1. Przygotowanie do wycieczki (najbliższe otoczenie szkoły) – zapoznanie uczniów z celami wycieczki, zwrócenie uwagi na zasady bezpiecznego zachowania się poza terenem szkoły, przygotowanie niezbędnych przyborów i materiałów (lupy, lornetka, linijki, torebki na okazy przyrodnicze, aparat fotograficzny i inne).
2. Wycieczka w otoczenie szkoły (boisko szkolne, ogród szkolny, dzikie tereny wokół szkoły, bliskie ekosystemy: łąka, sad).
 - obserwacja elementów przyrody – roślin: zielnych, krzewów, drzew oraz zwierząt (pajęczaki, ślimaki, pierścienice, chrząszcze, muchówki, ptaki, ssaki, płazy), szukanie śladów zwierząt z wykorzystaniem przyborów,
 - dokumentowanie wyników obserwacji: wykonywanie fotografii, rysowanie prostych rysunków schematycznych, zbieranie materiałów przyrodniczych,

- gry i zabawy ruchowe,
 - wybór rośliny lub zwierzęcia jako szczególnie interesującego dla każdego ucznia, obserwacja wybranego gatunku w jego środowisku.
3. Powrót do szkoły.
- uporządkowanie i usystematyzowanie zebranych wiadomości,
 - uzupełnianie zdobytej wiedzy z wykorzystaniem przewodników do rozpoznawania roślin i zwierząt, atlasów przyrodniczych itp,
 - wykonywanie „dowodów osobistych” wybranych przez uczniów roślin i zwierząt (szczególną uwagę należy zwrócić na gatunki objęte ochroną prawną).

Rysunek
lub
zdjęcie

DOWÓD OSOBISTY

Nazwa: **ŚLIMAK WSTĘŻYK**

[zwierzę dziko żyjące]

Występowanie: ślimak lądowy – lasy, parki, ogrody, żywopłoty, zagajniki (gdzie żyje, na jakim terenie)

Wysokość: do 25 mm

Budowa: jasny ślimak o skorupie barwy żółtawej do czerwonawej, najczęściej z 1–5 czarnymi lub brązowymi pasami (stąd nazwa), występują również osobniki bez pasów na muszli; ujście muszli ma brzeg od wewnątrz i na zewnątrz czarnobrazowy. Górne czułki są wyposażone w oczy, dolne krótsze, w organy czuciowe (powonienia).

Tryb życia: jesienią zagrzebuje się w ziemi, sen zimowy trwa od października do maja. Skorupa zamykana jest pokrywą utworzoną ze śluzu i wapnia.

Odżywianie: żywi się zielonymi częściami roślin.

Mirosława Parlak
Elżbieta Zyzik